

YEL yrittäjän turvana

Heta Virkki, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
Minna Hakkarainen, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Arja Iisakkala, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Tiina Laine, Veritas Eläkevakuutus

YEL-esimerkit

- Bertil Blogi ja Ritu Raksa
- Syntyneet v. 1981
- Yrittäjäura alkanut 25-vuotiaana
- Ei muuta vakuutettua työskentelyä

1. Vakuuttaminen

Minna Hakkarainen

Vakuutusjohtaja

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Alivakuuttaminen on yleistä ja YEL kaipaava uudistamista

Analyyysi

Yrittäjät ovat varautuneet eläkepäiviin huonosti, ja korona pahentaa tilannetta - yli puolet alivakuuttaa itsensä

18.5.2020 08:53 | päivitetty 25.5.2020 10:40 [YRITTÄMINEN](#) [ELÄKKEET](#) [TYÖELÄMÄ](#) [KORONAVIRUS](#)

PÄÄKIRJOITUS & MIELIPIDE 30.6.2020 6:00

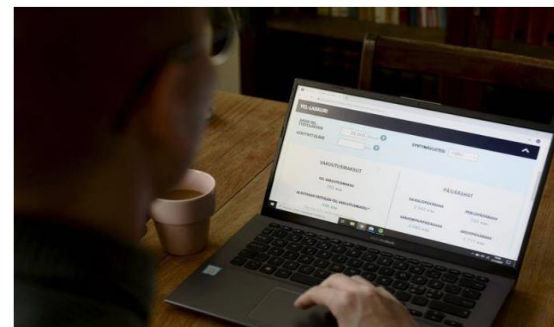
Pääkirjoitus: Yrittäjäeläkettä uudistettava - valtio vastaa tänä vuonna noin neljänneksestä maksettavista YEL-eläkkeistä

Moni yrittäjä maksaa itselleen puutteellista eläketurvaa. TIMO MUSTALAMPI

KESKI-SUOMI 28.6.2020 2:03

Moni yrittäjä maksaa tällä hetkellä tavallista pienempiä yrittäjän eläkemaksuja - alivakuuttamisen yleisin syy on, ettei suurempaan vakuutusmaksuun ole varaa

YEL-maksut määrättyvät sen mukaan, minkä kokoiseksi yrittäjä arvioi koko vuoden tulotulonsa. IHTIKUVA / Olivia Ranta

YHTEISKUNTA | 6.5.2019

Moni alustayritys polkee työntekijöiden oikeuksia:

Työntekijät pakotetaan yrittäjiksi, lomaa ja sosiaalietuuksia ei kerry

Työtulo kannattaa pitää oikealla tasolla

Työtulo on yrittäjän työpanoksen arvo

- 8 063,57 - 183 125 euroa vuodessa vuonna 2021

Työtulon pitäminen omaa työpanosta vastaavana on yrittäjän paras toimeentulon turva niin yrittäjäuran aikana kuin eläkkeelle siirryttäessäkin.

Työtulo on sosiaaliturvan perusta

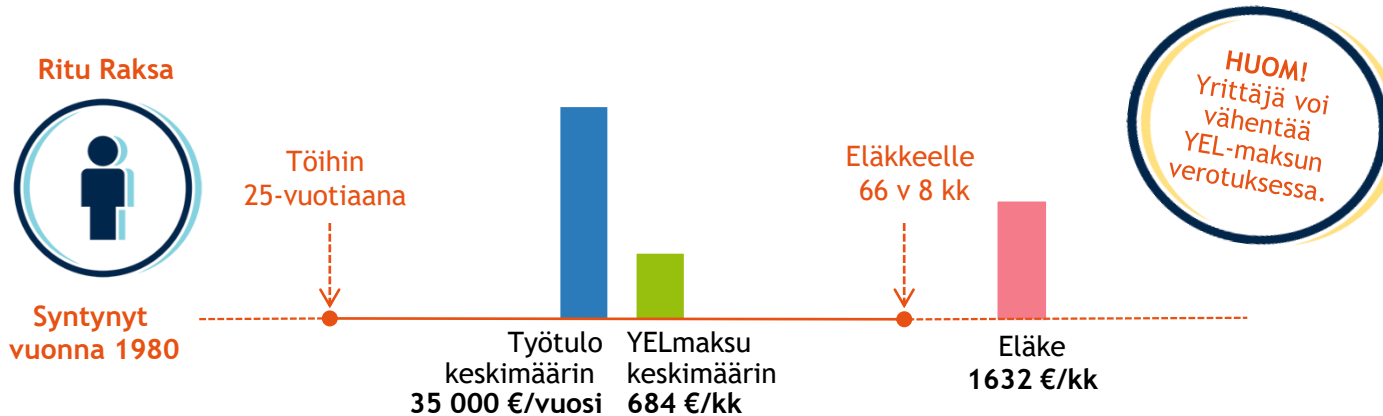
- Kattava eläketurva yrittäjän elämän eri tilanteissa
- Työttömyysturva
- Kelan sairaus- ja äitiyspäivärahat
- Yrittäjän tapaturmavakuutus

Vakuutusmaksu on miltei neljänneksen työtulosta

Vakuutusmaksuprosentit 2021	
18-67-vuotiaat	24,10 %
Siirtymäsäännös vuoteen 2025 asti: 53-62-vuotiaat 25,60%	
Aloittavan yrittäjän alennus 4 vuoden ajan 22 %	

- Maksujoustoa tietyin edellytyksin
- Maksamattomat vakuutusmaksut pienentävät eläkettä
- YEL-eläkkeet kustannetaan yhteisesti jakojärjestelmällä, YEL-eläkkeitä ei rahastoida
- Valtio kustantaa sen osuuden YEL-eläkkeistä, johon yrittäjien YEL-eläkelaitoksille maksamat vakuutusmaksut eivät riitä.

Vakuutusmaksu on miltei neljänneksen työtulosta - Saako rahalle vastinetta?

Maksettujen vakuutusmaksujen ja saatavan eläkkeen erotus *

Vakuutusmaksut € Yhteensä 25 - 66 v 8 kk ikäisenä	344 738 €
Vanhuuseläke € Yhteensä 66 v 8 kk - 89 v 3 kk ikäisenä	460 321 €
Erotus €	115 583 €

*) Yksinkertaistettu esimerkki, jossa

- on huomioitu elinaikakerroin ja alin eläkeikä
- ei ole otettu huomioon palkkakerrointa ja tulevia indeksikorotuksia
- vakuutusmaksu on laskettu vuoden 2021 tasossa
- elinajanodote perustuu siihen, että henkilö saavuttaa eläkeiän

Vanhuuseläkkeen lisäksi YEL-maksulla saa turvaa sairastumisen ja kuoleman varalta.

Bertil Blogi saisi vanhuuseläkettä 378 €/kk, kun hän on vakuuttanut minimityötulolla ja maksanut vakuutusmaksuja 158 €/kk. Maksujen ja eläkkeen erotus koko elinajalta olisi 26 749 €.

Usein kysyttyä vakuuttamisesta

- **Milloin yrittäjän tulee ottaa YEL-vakuutus viimeistään ja mistä lähtien se pitää ottaa?**
Ota YEL-vakuutus, jos täytät seuraavat edellytykset: Olet 18-67-vuotias, olet toiminut yrittäjänä vähintään 4 kuukautta ja työskentelet yrityksessäsi. Lisäksi asut Suomessa ja työpanoksesi arvo on vähintään 8063,57 euroa vuonna 2021. Ota vakuutus viimeistään puolen vuoden kuluessa siitä, kun aloitit työskentelysi yrittäjänä. Vakuutus tulee ottaa takautuvasti yrittäjätoiminnan alusta lähtien. Vanhuuseläkkeen rinnalla tapahtuvan yrittäjätoiminnan vakuuttaminen on vapaaehtoista.
- **Tarvitseeko sivutoiminen yrittäjä YEL-vakuutuksen?**
Kyllä, myös sivutoimisen yrittäjän pitää ottaa YEL-vakuutus, jos YEL- vakuuttamisen edellytykset täyttyvät.
- **Kuka saa aloittavan yrittäjän maksualennuksen?**
Ensimmäistä kertaa yrittäjäksi ryhtyvänä saat YEL-maksusta 22 prosentin alennuksen neljän vuoden (48 kk) ajan. Jos ensimmäinen yrittäjäjakso kestää alle 48 kuukautta, voi maksualennuksen saada jäljellä olevalle alennusajalle vielä toisessa yrittäjäjaksossa.

2. Sairastaminen

Heta Virkki

Asiakaspalvelupäällikkö
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

YEL-vakuutus ja sairastaminen

- Yrittäjä voi sairastuessaan hakea ansiosidonnaista sairauspäivärahaa Kelasta.
- Sairauspäiväraha määräytyy yrittäjätoiminnan osalta YEL-vuosityötulon perustella.
 - ✓ Vuositulo lasketaan 12 kalenterikuukaudelta, jotka ovat edeltäneet etuusoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta.
- Yrittäjä voi hakea vahinkovakuutusyhtiöstä korvausta yrittäjän vapaa-ehtoisesta tapaturmavakuutuksesta, jos hänelle on sattunut tapaturma. Yrittäjän tapaturmavakuutuksen korvaukset perustuvat YEL-työtuloon.
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8064 €
 - ✓ Sairauspäiväraha on noin 29 €/arkipäivä eli noin 725 €/kuukausi
 - ✓ Tapaturmapäiväraha on noin 22,4 €/päivä eli noin 672 €/kuukausi
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 €
 - ✓ Sairauspäiväraha on noin 77 €/arkipäivä eli noin 1 925 €/kuukausi
 - ✓ Tapaturmapäiväraha on noin 96 €/päivä eli noin 2 916 €/kuukausi

Sairauspäiväraha

- Sairauspäiväraha on ansiosidonnainen etuus, joka myönnetään ja maksetaan Kelasta
- Sairauspäiväraha määräytyy yrittäjän vuositulon mukaan. Yrittäjällä vuositulon laskennan pohjana käytetään YEL-työtuloa. Vuositulo lasketaan 12 kalenterikuukaudelta, jotka ovat edeltäneet etuusoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta.
- Jos YEL-työtulon määrä on muuttunut tarkasteltavan 12 kuukauden aikana, huomioidaan keskimääräinen työtulo. Jos yrittäjä on palkkatyössä yrittäjä-toimintansa ohella, huomioidaan vuositulossa sekä palkkatulo että YEL-työtulo.
- Kela maksaa sairauspäivärahaa 6 arkipäivältä viikossa
- Yrittäjällä on oikeus sairauspäivärahaan, kun työkyvyttömyys on kestänyt sairastumispäivän. Edellytys on, että YEL-vakuutus on voimassa työkyvyttömyyden alkamispäivänä
- Sairauspäivärahaa on haettava 2 kuukauden kuluessa työkyvyttömyyden alkamisesta
- Sairauspäivärahaa maksetaan enintään 300 arkipäivältä eli noin vuoden ajan

Tapaturma

- Yrittäjä voi hakea vahinkovakuutusyhtiöstä tapaturmapäivärahaa tapaturman sattuessa, jos hänellä on yrittäjän vapaaehtoinen tapaturma-vakuutus.
- Yrittäjän vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen vuosi-työansio sidotaan YEL-työtuloon. YEL-työtulo vaikuttaa myös työtapaturmasta johtuviin ansion-menetyskorvauksiin ja -eläkkeisiin.
- Yrittäjän tapaturma-vakuutuksen saaminen edellyttää YEL-vakuutuksen voimassaoloa.

Päivärahojen suuruudet

Sairauspäiväraha

Vuositulo €/V	Päivärahan laskentakaavat €/arkipäivä
8 064 - 32 011	$0,7 \times \text{vuositulo} : 300$ tai päivärahan vähimmäismäärä
yli 32 011	$74,96 + 0,20 \times (\text{vuositulo} - 32\,011) : 300$

Tapaturmapäiväraha

- Päiväraha on $1/360$ vuosityötulosta.
- Maksetaan enintään vuoden ajan.
- Päivärahan maksetaan kaikilta päiviltä tapaturmapäivän jälkeen, kun työkyvyttömyys on tapaturmapäivän jälkeen kestänyt vähintään 3 peräkkäistä päivää.

Ajankohtaista yrittäjän sairastamiseen etuuksissa

- Kelan maksama yrittäjän tartuntatauti-päiväraha perustuu yrittäjällä YEL-työtuloon

Usein kysyttyä yrittäjän sairastamisesta

- **Voiko yrittäjä saada korvauksen sairausajalta ja mistä?**
Sairauspäivärahaa Kelasta ja/tai korvausta tapaturma-
vakuutuksesta vakuutusyhtiöstä.
- **Pitääkö YEL-vakuutus olla voimassa sairausloman aikana?**
YEL-vakuutuksen voi päättää pidemmän sairausloman ajaksi,
jos yrittäjä ei työskentele sairausloman aikana tai
työskentely on niin vähäistä, ettei YEL:n edellytykset täyty.
- **Miten YEL-vakuutukseni vaikuttaa sairauspäivärahaan?**
Vuosityötulo on sairauspäivärahan perusteena.

3. Työttömyys

Heta Virkki

Asiakaspalvelupäällikkö
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

YEL-vakuutus ja työttömyys

- Yrittäjä voi työttömäksi jäädessään saada työttömyysetuutta. Työttömyysetuuksia ovat ansiopäiväraha, peruspäiväraha, soviteltu päiväraha ja työmarkkinatuki.
- Ansiopäivärahaa maksetaan vain työttömyyskassan jäsenille. Yrittäjät, jotka eivät ole työttömyyskassan jäseniä voivat hakea peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea Kelasta.
- Vuonna 2021 on 13 247 euroa vuodessa on alin työtulo, jolla yrittäjä kuuluu työttömyysturvan piiriin. Tätä alemmalla työtulolla yrittäjä ei voi kuulua työttömyyskassaan.
- Yrittäjän ansiopäiväraha on määräytyy YEL-työtulon perusteella.
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 13 247 €
 - ✓ Ansiopäiväraha on noin 42 €/työpäivä eli noin 896 €/kuukausi
 - ✓ Peruspäiväraha on noin 34 €/työpäivä eli noin 726 €/kuukausi
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 €
 - ✓ Ansiopäiväraha on noin 80 €/työpäivä eli noin 1 712 €/kuukausi
 - ✓ Peruspäiväraha on noin 34 €/työpäivä eli noin 726 €/kuukausi

Yrittäjän työttömyysturva

- Työttömyysturvan piiriin kuulumisen alin YEL-työtulo vuonna 2021 on 13 247 euroa vuodessa.
- Jos työtulosi on alle 13 247 euroa, yrittäjänä et voi liittyä työttömyyskassan jäseneksi etkä saada Kelan peruspäivärahaa.
- Päivärahan saamiseksi on myös työssäoloehdon on täytyttävä
 - ✓ Työskentelyä yrittäjänä vähintään 15 kuukautta viimeksi kuluneen neljän vuoden aikana.
 - ✓ Työtulon oltava vähintään 13 247 € vastaavana aikana
 - ✓ Ansiosidonnaisen päivärahan saamiseksi oltava kassajäsenyyttä vastaava 15 kk:n aika

Yrittäjän työttömyysetuudet

Ansiopäiväraha

- Edellyttää jäsenyyttä työttömyyskassassa
- Etuus ansiosidonnainen
- Työssäoloehto täyttyy
- Haetaan työttömyyskassasta
- Maksetaan enintään 400 päivän ajan.

Peruspäiväraha

- Työssäoloehto täyttyy
- Etuus keskimäärin 726 €/kk
- Haetaan Kelasta
- Maksetaan enintään 400 päivän ajan.

Työssäoloehto: Työskentelyä yrittäjänä vähintään 15 kk työttömyyttä edeltävän 48 kuukauden aikana, jonka aikana YEL-vakuutuksen työtulo on ollut vähintään **13 247** euroa vuodessa (2021).

Työmarkkinatuki

- Ei työssäoloehto
- Etuus keskimäärin 726 €/kk
- Haetaan Kelasta

Tarve-
harkintainen
etuus

Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan suuruus

Yrittäjän ansiopäiväraha muodostuu palkansaajien päivärahan tavoin peruspäivärahan suuruisesta perusosasta (33,78 € vuonna 2021), ansio-osasta ja lapsikorotuksesta.

- Lapsikorotus vuonna 2021:
 - yhdestä alle 18-vuotiaasta lapsesta 5,30 €
 - kahdesta 7,78 €
 - kolmesta tai useammasta lapsesta 10,03 €.

Ajankohtaista

- Kela voi maksaa yrittäjälle työmarkkinatukea, jos päätoiminen työskentely yrityksessä on päättynyt tai yrittäjätulo on epidemian vuoksi vähemmän kuin 1 089,67 €/kk.
- Nämä muutokset ovat voimassa 30.9.2021 asti.

Usein kysyttyä yrittäjän työttömyydestä

- **Voiko yrittäjä saada korvausta jäädessään työttömäksi?**
Kyllä
- **Miten YEL-työtulo vaikuttaa työttömyysetuuteen?**
Ansiopäiväraha perustuu työtuloon.
- **Mitä YEL-vakuutukselle tehdään, kun yrittäjä jää työttömäksi?**
Työttömyysetuuden saamiseksi yrittäjän tulee lähtökohtaisesti lopettaa YEL-vakuutuksensa.

4. Perhevapaa

Tiina Laine

Juristi
Veritas Eläkevakuutus

YEL ja perhevapaat

- Perhevapaiden aikana yleensä myös yrittäjällä on tarve toimeentulon turvaan
- Äitiys- ja isyyspäiväraha ja sekä vanhempainpäiväraha perustuvat yrittäjätoiminnan osalta pelkästään YEL-työtuloon
 - Vuosityötyötuloa laskettaessa otetaan huomioon 12 päivärahoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 € (kustannus n. 684 €/ kk)
 - Äitiysraha noin 105 €/ pvä eli noin 2 625 €/ kk
 - Vanhempainraha noin 82 €/ pvä eli noin 2 042 €/ kk
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8 064 € (kustannus n. 158 €/ kk)
 - Isyysraha (ja vanhempainraha) noin 29 €/ pvä eli noin 726 €/ kk

<https://www.tyoelake.fi/yrittajan-elaketurva/yrittajan-sosiaaliturva-perustuu-yel-tyotuloon/#title>

Huonosti tunnettu/ ennakoitu osa turvaa

- Yrittäjällä työhön paluu joustavampaa kuin työntekijällä
 - Muina kuin arkipäivinä voi työskennellä ilman että se vaikuttaa päivärahaan
- Merkitystä perhevapaan aikaiseen toimeentuloon ei tarvitse erikseen muistaa tarkistaa, jos työtulon pitää jatkuvasti ajan tasalla
 - Työtulon ajantasaistaminen vasta sitten, kun saa tiedon tulevasta perhevapaasta, ei riitä
- Lisäksi itse perhevapaan ajalta kertyy myös eläkettä
<https://www.tyoelake.fi/paljonko-saan-elaketta/perhevapaista-elaketta/#title>

Usein kysyttyä YEL:stä ja perhevapaista

- **Pitääkö/ voiko YEL-vakuutus olla voimassa perhevapaiden aikana?**

YEL:n pitää olla voimassa, jos työskentelee yrittäjänä vakuutusvelvollisuuden ylittävissä määrin. Jos ei työskentele yrittäjänä perhevapaan aikana, ei vakuutukseenkaan tule olla voimassa.

Saat henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta työeläkeyhtiöstäsi työtuloasioihin liittyen!

5. Työuran jatkaminen ammatillisella kuntoutuksella

Minna Hakkarainen

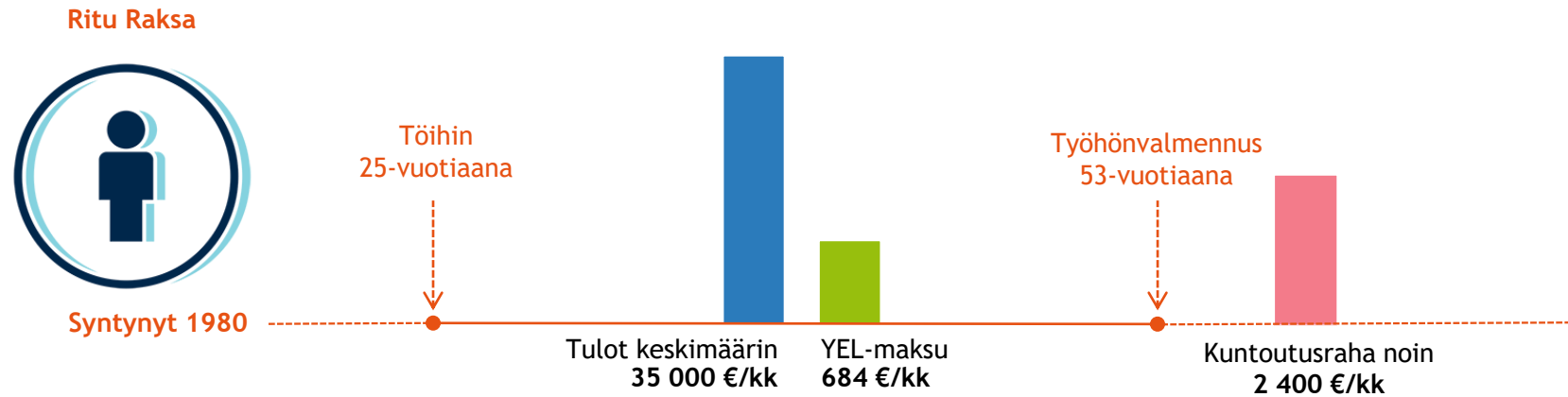
Vakuutusjohtaja
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Yrittäjyyden tukeminen

- Työkyvyttömyyden **uhkaa voidaan siirtää tai estää** tarkoituksenmukaisella ammatillisella kuntoutuksella.
- Ammatillinen kuntoutus tarjoaa mahdollisuuden yritystoimintaa muokkaamalla työssä jatkamisen paremmin terveydentilalle sopivissa tehtävissä tai yrityksen perustamiseen.
- Ammatillisen kuntoutuksen **hyödyt**
 - Kun työhön paluuta mietitään jo varhaisessa vaiheessa (esim. sairaspäivärahaudella), **lähes 80 prosenttia** henkilöistä palaa takaisin työelämään.
 - Myös kuntoutustuella olevien työhönpaluuta voidaan tukea ammatillisen kuntoutuksen keinoin.
- Keinot ovat **työkokeilu, työhönvalmennusta tai uudelleen koulutus**.
- Kuntoutusrahan määrä on **yhtä suuri kuin työntekijän työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla**.

Näin rakennusalan yrittäjä jatkoi työelämässä

- Ranteessa nivelrikko, jonka vuoksi yrittäjän työtehtäviä tuli muokata vähemmän käsiä kuormittavan työhön.
- Tuettu ammatillisena kuntoutuksena vuoden **työhönvalmennus omassa yrityksessä yritystoiminnan muokkaamiseksi**.
- Työhönvalmennuksen aikana kuntoutuja **lähti suuntaamaan yritystoimintaa enemmän valvonta- ja tarkastustyöhön painottuvaksi**, pois fyysisesti kuormittavasta rakennusalan työstä.
- Kuntoutujalle kustannettiin rakennusten valvonta- ja tarkastustöitä mahdollistavia kurssien kustannukset mm. **asuntokaupan kuntotarkastajan koulutus ja märkätilavalvojan henkilösertifiointikoulutus**.
- Yritystoimintaa muokkaamalla ja työeläkevakuuttajan kustantamien lisäkoulutusten turvin kuntoutuja pystyi jatkamaan yrittäjänä.

Usein kysyttyä kuntoutuksesta

- **Mitä teen YEL-vakuutukselle, kun olen työkokeilussa?**

Jos kyseessä on työkokeilu omassa yrityksessä, ei YEL-työtuloa tarvitse muuttaa.

Jos olet muussa ammatillisessa kuntoutuksessa ja jatkat yritystoimintaa, YEL-työtulo ja työpanos saa vastata korkeintaan 50 % vakiintuneesta ansiotasosta ja aiemmasta työpanoksesta.

- **Mistä saan toimentulon työkokeilun aikana?**

Aktiivisen kuntoutuksen esim. työkokeilu ajalta maksamme yrittäjälle toimeentuloksi kuntoutusrahaa.

Lisäksi voimme myöntää elinkeinotukea avustuksena ammatin harjoittamiseen liittyvien työvälineiden ja työkoneiden hankintakustannusten kattamiseen.

Elinkeinotuella voidaan kustantaa esimerkiksi työtä helpottavia työvälineitä, laitteita tai koneita tai yritystoiminnan jatkamiseen tarvittavia muutostöitä, kuten toimitilojen kohtuullisesta kunnostuksesta aiheutuvia kuluja.

- **Missä työkokeilu toteutetaan?**

Työkokeilu voidaan järjestää yrittäjän omassa yrityksessä: yrittäjän aikaisempiin työtehtäviin, muokattuun työnkuvaan tai uuteen yritystoimintaan. Työkokeilun kesto on enintään 6 kuukautta.

Saat henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta työeläkeyhtiöstäsi kuntoutusasioissa!

6. Työkyvyttömyys/ KUTU/TKE

Arja Iisakkala

Vakuutuspalvelupäällikkö
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Eläkettä työkyvyttömyyden perusteella

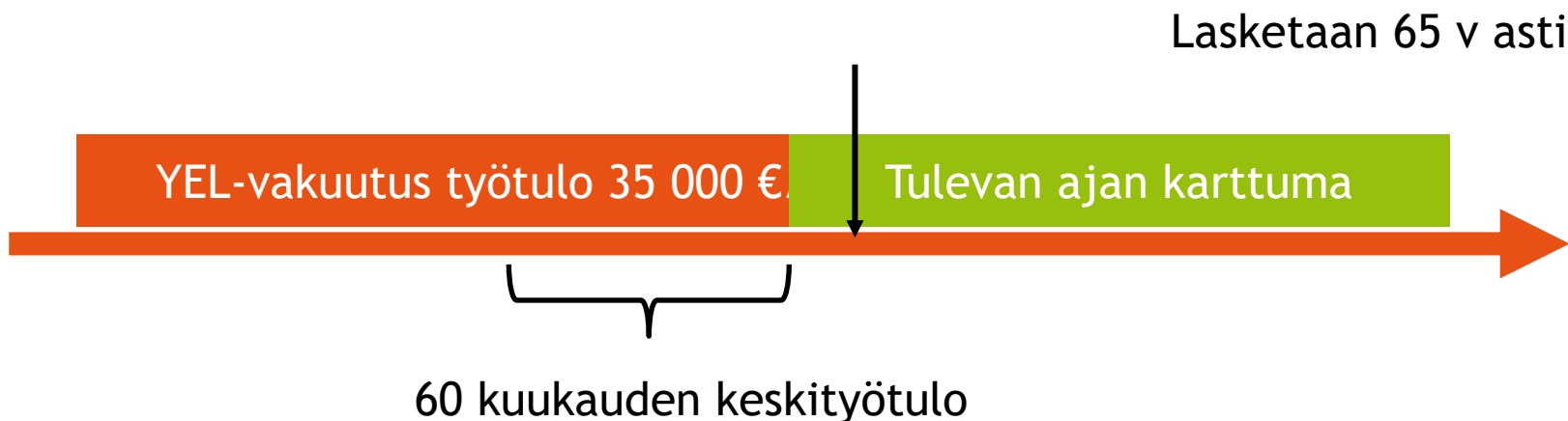
- Työkyvyttömyyseläkettä maksetaan, Kelan sairauspäivärahaa on maksettu enimmäisaika (enintään 300 päivää), mutta työkyvyttömyys jatkuu ja estää työhön paluun.
- Työeläkelakien mukaisella työkyvyttömyydellä tarkoitetaan sairauden, vian tai vamman vuoksi vähintään vuoden ajaksi alentunutta työkykyä. Työkyvyn alenema määritellään 1/5-osissa.
- Kun työkyky on alentunut vähintään 3/5-osaa, on henkilöllä oikeus täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen.
- Kun työtyökyky on alentunut 2/5-osaa, on henkilöllä oikeus osatyökyvyttömyyseläkkeeseen. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täyden työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.
- Työkyvyttömyyseläke voi olla myös määräaikainen (kuntoutustuki)

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Ritu Raksa (40 v) on ollut YEL-vakuutettuna 15 vuotta 35 000 euron työtulolla.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä:

Karttunut + laskennallinen tulevan ajan karttuma ~ **1 680 €/kk.**

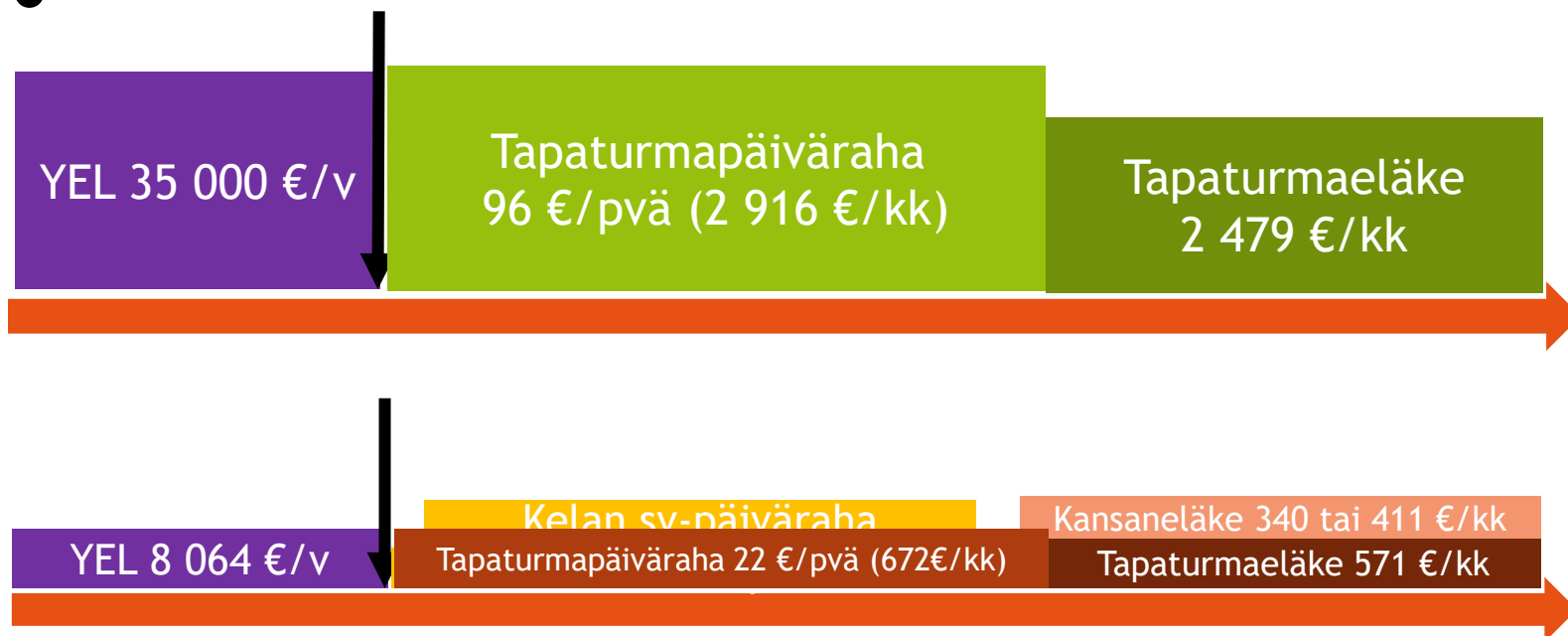

Bertil Blogin työkyvyttömyyseläke olisi vastaavasti ~382 €/kk

* Elinaikakertoimen vaikutus huomioitu

Jos työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta

- Kun yrittäjällä on tapaturmapäivänä voimassa oleva YEL-vakuutus, ja työkyvyttömyysetuudet korvataan tapaturmavakuutuksesta.

Yleisiä kysymyksiä työkyvyttömyyseläkkeestä

- Saako työkyvyttömyyseläkkeen rinnalla työskennellä?

Kyllä.

Myös täyden työkyvyttömyyseläkkeen rinnalla saa työskennellä ansiorajaan asti ilman että se vaikuttaa eläkkeen määrään.

- Entä jos työskentelee enemmän?

Täysi työkyvyttömyyseläke voi muuttua osatyökyvyttömyyseläkkeeksi eli puolittua tai eläke jää lepäämään enintään 2 vuoden ajaksi.

7. Perhe-eläke

Tiina Laine

Juristi
Veritas Eläkevakuutus

Kuolemanvaraturva YEL:ssä

- Leskelle elinikäinen eläke
 - Muuttuu, jos leski avioituu uudelleen tai kun oma vanhuuseläke alkaa
 - Oma eläke vaikuttaa määrään
- Lapsille 18-vuoteen saakka
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 € (kustannus n. 684 €/ kk)
 - Lapsille yht. noin 975 €/ kk (2 lasta)
 - Leskelle noin 706 €/ kk
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8 064 € (kustannus n. 158 €/ kk)
 - Lapsille yht. noin 222 €/ kk (2 lasta)
 - Leskelle noin 160 €/ kk
- Muutoksia suunnitteilla (1.1.2022 alkaen)
 - Tavoitteena erityisesti lapsen turvan vahvistaminen: lapseneläkkeen maksuaika pitenee, ja pidemmässä avosuhteessa syntyy perhe-eläkeoikeutta. Muutokset eivät koske maksussa olevia eläkkeitä.

<https://www.tyoelake.fi/elakkeet-eri-elamantilanteissa/leskelle-ja-lapsille-perhe-elaketta/#title>

Huonosti tunnettu/ ennakoitu osa turvaa

- Perhe-eläkettä ei mielletä osaksi *samalla vakuutusmaksulla* ostettavaa turvaa
 - Vaikka perhe-eläkeoikeuden synnyttämä tilanne on perheessä dramaattinen ja järkyttävä, on ainakin perheellisen/ naimisissa olevan yrittäjän hyvä tiedostaa tämä osa turvaa
 - Vaikuttaa todennäköisesti ratkaisevasti perheen taloudelliseen tilanteeseen
- Tässä muodossa ei ole saatavilla vapaaehtoisista vakuutuksista ;-)

Usein kysyttyä YEL:stä ja perhe-eläkkeestä

- **Miten lesken oma eläke vaikuttaa perhe-eläkkeeseen?**

Leskelle mahdollisesti maksettava / lesken ansaitsema oma eläke huomioidaan perhe-eläkkeen määrässä (heti tai viiveellä).

Mikäli lesken oman eläkkeen määrä on isompi kuin edesmenneen puolison, voi käydä jopa niin, että perhe-eläkettä ei jää maksettavaksi leskelle lainkaan. Tällainen tilanne syntyy, jos leski on ansainnut kohtuullisesti työelämässä, ja edesmenneen yrittäjäpuolison työtulo on ollut niin pieni, että siitä on karttunut vähemmän eläkettä.

Tilannetta ei muuta se, että edesmennyt puoliso on tosiasiallisesti ollut perheen pääasiallinen elättäjä ja tienannut käytännössä merkittävästikin enemmän, jos vakuuttaminen on tehty tosiasiallisia ansioita pienemmällä työtulolla. Tällöin leski jää käytännössä kokonaan ilman turvaa.

- **Perhe-eläkkeen ja oman varautumisen erot?**

On hyvä olla tietoinen siitä, mitä eroa omalla varautumisella esim. yksityisen sijoittamisen kautta tai henkivakuutus tuotteella on suhteessa YEL-turvaan.

Vaikka oma varautuminen ensiajattelemalla saattaa vaikuttaa kannattavammalta, ei todellista turvaa ehkä kuitenkaan ole ihan helppoa järjestää omin voimin.

Elinikäistä turvaa leskelle tai täysi-ikäisyyteen/ sen jälkeiseen esim. opiskeluaikaan kestävä turvaa lapsille ei ole saatavilla vakuutusmuodossa vapaaehtoisissa tuotteissa. Niissä toki kertakorvaukset voivat olla isoja.

Saat henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta työeläkeyhtiöstäsi työtuloasioihin liittyen!

8. Vanhuuseläke

Arja Iisakkala

Vakuutuspalvelupäällikkö
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Vanhuuseläkkeen karttuminen

Yrittäjän vanhuuseläke karttuu YEL-työtulon perusteella 1,5 % vuodessa

- 53-62-vuotiaan yrittäjän eläke karttuu 1,7 % vuodessa vuoden 2025 loppuun asti

Palkattomista ajoista karttuu myös eläkettä:

- Sairaus- ja vanhempainpäivärahaajaksoista (1.1.2005 alkaen)
- Ansiosidonnaisesta työttömyysetuusjaksoista (1.1.2005 alkaen)
- Eläkkeellä olojaksoista (kuntoutustuki, työeläkekuntoutus)
- Lapsenhoitoajoista ja tutkintoon johtavasta koulutuksesta (1.1.2007 alkaen).
- YEL-työtulon taso ja vakuutuksen voimassaolo määrittelevät vuosittain karttuvan eläkkeen määrän.

Eläkettä korotetaan lykkäyskorotuksella, jos vanhuuseläkettä haetaan maksuun ylimmän eläkeiän jälkeen.

Esimerkkejä eläkkeen karttumisesta palkattomilta ajoilta

Etuuden perusteena oleva työtulo	Bertil Blogi 7958,99 €	Ritu Raksa 35 000 €
10 kk vanhempainpäivärahalla	9,50 €/kk	44 €/kk
10 kk sairauspäivärahalla	5 €/kk	22 €/kk
2 vuotta kuntoutusetuudella tai työkyvyttömyyseläkkeellä	20 €/kk	87 €/kk
2 vuotta työttömyysetuudella	0	65 €/kk
Vertaa		
10 kk YEL-vakuutettua työskentelyä	8 €/kk	36 €/kk
2 vuotta YEL-vakuutettua työskentelyä	20 €/kk	87 €/kk

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

- Mahdollisuus ottaa maksuun 25 tai 50 % edellisvuoden loppuun mennessä ansaitusta eläkkeestä.
- Aikaisintaan 61 vuoden iässä.
 - Vuonna 1964 syntyneillä aikaisintaan 62 vuoden iässä
- Varhennusvähennys 0,4 %:a jokaiselta varhennuskuukaudelta.
- YEL-vakuuttaminen on pakollista, jos yrittäjätoiminta jatkuu OVE:n rinnalla.

Vanhuuseläke

KYLLÄ

EI

Yrittäjän vanhuuseläke on keskimäärin pienempi kuin palkansaajan eläke

Yrittäjälle karttuu YEL-työtulon perusteella eläkettä yhtä paljon kuin työntekijälle vastaavan suuruisella palkalla.

Yrittäjä ei saa tuottoa YEL-eläkkeelle

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen varhennusvähennys poistuu, kun jää vanhuuseläkkeelle.

Kiitos.